

Stichting Plein Helvoirt
p/a: Duinoordseweg 20
5268LM Helvoirt
0411-644428
info@pleinhelvoirt.nl
www.pleinhelvoirt.nl

Aan het College van B&W en de gemeenteraad van Vught
Aan het College van B&W en de gemeenteraad van Haaren
Per e-mail aan gemeente@vught.nl en gemeente@haaren.nl

BETREFT: ZIENSWIJZE OP HET HERINDELINGSONTWERP

Helvoirt, 13 januari 2019

Geachte Colleges en Raadsleden,

Vanuit ons statutaire doel geven wij u onze zienswijze op het herindelingsontwerp voor de gemeente Haaren. Het doel van onze stichting is:

- a. bevorderen van de leefbaarheid voor de inwoners van dorp Helvoirt;
- b. versterken van de eigenheid en kwaliteiten van dorp Helvoirt;
- c. opkomen voor goed overheidsbestuur voor dorp Helvoirt.

De stichting wordt aangestuurd door een kerngroep van twaalf Helvoirters.

Het herindelingsontwerp – hierna ‘het ontwerp’ – steunen wij. Wel geven wij u enkele overwegingen vanuit de Helvoirtse gemeenschap. Aan u om op hiermee het ontwerp al dan niet aan te passen.

Gevoelens over samenvoeging

In hoofdstuk 1 van deel 1 van het ontwerp wijst u op de uitslag van de burgerpeiling in oktober 2017 in de gemeente Haaren. De uitslag van dorp Helvoirt sprong daar uit. Terwijl van alle respondenten 56,1% koos voor opsplitsing ging van de Helvoirtse stemmen 65% naar die keuze. Uit de gespreksronde van de gemeente Haaren met inwoners van de dorpen – voorjaar 2018 – bleek dat 82% van de respondenten uit Helvoirt wil samengaan met Vught. Het gemeentebestuur van Vught mag weten dat de Helvoirters dus zeer instemmen met en veel verwachten van de herindeling.

Aard van het dorp Helvoirt

Wij kunnen ons vinden in hoofdstuk 4.1 van het ontwerp, over de kenmerken van het dorp Helvoirt. Daarbij de volgende aanvullingen. In het leefbaarheidsonderzoek van oktober 2017 is de overall conclusie: *‘Inwoners ervaren Helvoirt als een rustig en mooi dorp, centraal gelegen tussen steden en natuur, waar een goed verenigingsleven bestaat en voldoende voorzieningen zijn. Dat wil men zo houden, maar tegelijkertijd kleinschalige ontwikkelingen toestaan.’* Er is een sterk ontwikkeld dorpsleven in Helvoirt. Er zijn hier op 4700 inwoners zo’n 40 verschillende verenigingen en clubs actief. Er wordt volop in clubverband gesport. Het HelvoirThuis loopt goed met tal van verenigingen, uitvoeringen en evenementen. Helvoirt heeft een eigen basisschool, diverse goed lopende winkels, twee kerkgemeenschappen, enkele populaire horecabedrijven, etc. Er is een Helvoirts maandblad ‘t Pomphuiske – huis-aan-huis bezorgd - en een lokale nieuwssite Helvoirt.net met gemiddeld ca. 4000 bezoekers

per dag. Helvoirt lééft en kijkt met vertrouwen naar de toekomst. Uit het leefbaarheidsonderzoek blijkt dat inwoners een sterke band hebben met het dorp. *'Helvoirt is een dorp en dat moet zo blijven'*. Pogingen van het gemeentebestuur van de gemeente Haaren om er na 1996 één hechte gemeente van te maken zijn nooit omarmd. Dit zal ook met Vught niet gebeuren, is de gedachte. Wel lijkt er meer affiniteit te zijn met het karakter van Vught dan met het karakter van Haaren. Ook is er meer oriëntatie op voorzieningen in Vught – Maurickcollege, sport, winkels, bibliotheek, IJzeren Man, restaurants – dan op Haaren. De natuur van Helvoirt wordt door vele inwoners gekoesterd.

Visie op Helvoirt in de toekomstige gemeente Vught

In hoofdstuk 4.2 van het ontwerp staat uw visie op de toekomst van dorp Helvoirt bij de gemeente Vught. Wij nemen die voor kennisgeving aan. Graag geven wij u de visie van de inwoners van Helvoirt op de toekomst, op basis van onze onderzoeken.

Verkeer

Bij de 'plannenpeiling' van Plein Helvoirt – juni 2018 – zeiden 209 van de 309 Helvoirtse respondenten dat ze een verdiepte tunnelbak willen bij het kruispunt N65/Torenstraat. Tweede wens uit de peiling was een opstapplaats voor stoptreinen in Helvoirt. Het busvervoer voorziet niet in de behoefte. Veel Helvoirters maken zich grote zorgen over de verkeersoverlast bij het werk t.z.t. aan de N65. De logisch te wachten verkeersdruk zal veel overlast voor het dorp geven. De Torenstraat en de Helvoirtsestraat zijn nu al te smal en te druk. Uit de plannenpeiling bleek dat er wensen zijn voor verbetering van de verkeersveiligheid voor ouderen en jongeren in de Kastanjelaan, meer veiligheid in de Achterstraat en betere fietspaden in het buitengebied. In 2019 houden wij een verdiepende peiling onder de inwoners over verkeerszaken. Wij zullen u de uitslag daarvan toesturen. Wij vragen u om voor verbeteringen van het verkeer in Helvoirt de wensen van de inwoners bepalend te laten zijn.

Openbare voorzieningen

Uit onze plannenpeiling bleek de behoefte aan een servicebalie van de gemeente/sociale dienst in Helvoirt. De loketten in Vught zijn iets te ver weg. Het HelvoirtThuis heeft geen opslag- en EHBO-ruimte, de grote zaal heeft een kwetsbare vloer en evenementen kunnen hier niet zonder telkens vergunning aan te vragen. De vergaderruimtes schieten tekort. De inwoners van Helvoirt vragen zich af waar men straks met het grofvuil en het groenafval heen moet. Een containerparkje voor Helvoirt is gewenst. Hondenpoep en paardenpoep op trottoirs, in berm en op fietspaden wordt door velen als probleem gezien. Er wordt gevraagd om meer afvalbakken. Een nieuw gezondheidscentrum zou de barakken van de huisartsenpost moeten vervangen. Mensen denken daarvoor aan de leegstaande Dr. Landmanschool aan de Kastanjelaan (eigendom gemeente). Er wordt gewerkt aan een natuurspeeltuin/kinderboerderij. Het speeltuintje aan de St. Jorisstraat is verouderd. Wij vragen u met deze wensen rekening te houden.

Nieuwe woningbouw

Er komen 170 nieuwe woningen bij in plan Den Hoek. Helvoirters rekenen erop dat hun eigen woningbehoefte hiermee gedekt wordt. Plan Den Hoek – in een kwetsbaar landschapsgebied - stuitte destijds op veel verzet. Nieuwe bouwlocaties in het buitengebied zullen ook weerstand oproepen. Naast Den Hoek voorziet het Bestemmingsplan Kom Helvoirt nog in een 'uitbreidingslocatie Raamse Oevers' waar 55 woningen kunnen komen. Dit staat sinds 2008 in de ijskast. Inbreiding is ook mogelijk. Het leefbaarheidsonderzoek bevat de suggestie woningen te realiseren op de plek van de Coop-

supermarkt aan de Achterstraat. Uit het leefbaarheidsonderzoek kwam ook de behoefte aan huurwoningen voor ouderen naar voren. Er zijn mogelijkheden voor maar ouderen vinden de overstap van hun vaak grotere woning naar een nieuwbouwproject nog te groot. Wij vragen u om voor nieuwe woningbouw de wensen van de Helvoirters bepalend te laten zijn.

Buitengebied

Vught krijgt er straks een groot buitengebied bij. De totale oppervlakte van Helvoirt is ca. 2600ha, waarvan ca. 1000ha natuurgebied. Dat betekent een uitbreiding van het grondgebied van Vught met 76%. B&W van Haaren zijn in september 2018 gestart met een actualisering van het bestemmingsplan buitengebied (heel) Haaren. Gezien de grote verschillen tussen het buitengebied van Helvoirt en dat van kern Haaren lijkt ons een nieuwe samenhangende gebiedsvisie buitengebied Vught beter. Het leefbaarheidsonderzoek meldde klachten over onderhoud van wegen en bermen in het buitengebied. De Rechtbank bevestigde onlangs het oude voorpootrecht van de Helvoirters (eigen bomen in gemeentelijke berm) maar B&W van Haaren ging daar tegen in hoger beroep bij het Hof; deze zaak loopt nog. Wij vragen u om nieuw structureel beleid voor het buitengebied van Helvoirt over te laten aan de nieuwe gemeente Vught en rekening te houden met de wensen van de bewoners.

Natuurbescherming

Nergens in Nederland worden meer dassen overreden dan op de Guldenberg in Helvoirt. Er wordt nu door gemeente, dassenwerkgroep en grondeigenaren gewerkt aan een veilige oplossing. Door de toenemende droogte is er groeiend gevaar voor natuurbranden in de Loonse en Drunense Duinen. Er zijn weinig bluswatervoorzieningen en de toegang voor de brandweer is beperkt. Er is ernstige overbelasting van stikstof in het Helvoirtse deel van het nationaal park, wat leidde tot oprukkende vergrassing van het stuifzand. De staat van instandhouding van het stuifzand is daardoor ongunstig. Wij roepen Vught op om – in samenspraak met grondeigenaren, lokale natuurorganisaties en bewonerscomités – te komen tot een samenhangend natuurbeschermingsbeleid. Dit is niet alleen iets voor de Provincie als bevoegd gezag.

Recreatiewoningen

In het Spechtbos e.o. op de Distelberg zijn ruim 30 recreatiewoningen die permanent bewoond worden, vaak met persoonsgebonden gedoogbeschikking. De bewoners willen dat hier voor alle huisjes een permanente woonbestemming komt, met strikte beperkingen om het boskarakter te behouden. Hiervoor wordt intensief actie gevoerd door de bewonersvereniging. Er komt een gebiedsvisie. Wij vragen u om rekening te houden met de wensen van de bewoners.

Bedrijven

Helvoirt is een zeer bedrijvig dorp, met liefst 1400 inschrijvingen bij de Kamer van Koophandel. De meeste daarvan zijn microbedrijven tot 10 medewerkers, verder een handvol kleine ondernemingen tot 50 medewerkers en drie middelgrote ondernemingen: Gubbels sloop en grondwerk met 65, Matador metaalbewerking met 75 en Van Schijndel transport met 75 medewerkers. Dit mkb is vaak van oudsher in Helvoirt gevestigd en belangrijk voor de werkgelegenheid en de dynamiek van het dorp. Het vele vrachtverkeer van de bedrijven stuit wel op grenzen omdat het allemaal door de smalle klinkerbestrate Torenstraat naar de N65 moet. Dit vraagt om een verkeersvisie voor Helvoirt. In de Perspectiefnota 2019 van B&W van Haaren staat dat het college een grondwerkbedrijf in Helvoirt beschouwt als zogeheten NIMBY-bedrijf. Er wordt in overleg met het bedrijf gezocht naar potentieel

geschikte nieuwe locaties. Het pretpark Duinoord is in raadsdebatten benoemd als ‘hoofdpijndosier’. Vergunningen en handhaving zijn problematisch. Duinoord kondigde in augustus 2017 in publicaties een ‘forse schadeclaim’ aan tegen de gemeente Haaren. Wij vragen u dit schaderisico niet volledig te laten drukken op de gemeente Vught, maar via de overnamebalans te spreiden over alle herindelingsgemeenten. Wij vragen u om over de bedrijfskwesties goed overleg te voeren tussen Haaren, Vught en alle betrokkenen.

Sport

In Helvoirt is veel sport: o.a. voetbal, fietsen, tennis, badminton, judo, paardensport. Maar geen hockeyveld en geen zwembad. De sporthal is te kort voor veel sporten, waardoor hier geen competitie mogelijk is. Er zijn zorgen of er in de toekomst voldoende vrijwilligers zullen blijven voor bestuur en training voor de diverse sportverenigingen. Wij vragen u om de Helvoirtse sportverenigingen te includeren in het sportbeleid van Vught en daarbij de leefbaarheidsbepalende activiteiten extra aandacht te geven.

Drugsproblematiek

Uit een peiling van Plein Helvoirt – oktober 2018 – bleek dat een meerderheid van de 223 respondenten drugsgebruikers in het dorp kent en dat daarvan een meerderheid meent dat die gebruikers problemen hebben. De helft kent de plekken waar drugs verhandeld worden; veertig procent ervaart daar overlast van. Veertig procent meent ook dat de gemeente er te weinig tegen doet. Particulieren organiseren bijeenkomsten en hulp aan verslaafden. Wij vragen u om bij het drugsbeleid het lokale particuliere initiatief Herstelvoirt een bepalende rol te geven.

Duurzaamheid

Er is een voorbeeldig particulier initiatief met elektrische deelauto's in het dorp. Er is een coöperatieve exploitatie – DEH - van 200 zonnepanelen op het tankstation aan de N65; men zoekt naar meer plekken in en rond het dorp, zoals het project Zonnemaatje: 2000 zonnepanelen waarvoor DEH samenwerkt met VET in Vught. In de Margriet wordt gewerkt aan een vorm van duurzame landbouw. Dat kan een voedselbos zijn maar zeker ook andere vormen van natuurinclusieve landbouw. In eerste instantie zal dat met de huidige pachters worden opgepakt. B&W Haaren heeft beleid ontwikkeld om verduurzaming van bestaande woningen voor minder draagkrachtige inwoners mogelijk te maken. Wij vragen u om bij het duurzaamheidsbeleid van Vught rekening te houden met deze coöperatieve initiatieven en het beleid van Haaren, gericht op minder draagkrachtige inwoners, te continueren.

Cultuurbeleid

Het Vughtse college van B&W heeft onlangs aangekondigd snel met een cultuurvisie te komen. Wij vragen u om hierbij te anticiperen op de komst van Helvoirt bij Vught. De vele culturele organisaties in Helvoirt en het HelvoirThuis rekenen erop dat ze straks van het nieuwe gemeentebestuur volop de ruimte krijgen. Wij vragen u de Helvoirtse cultuurinitiatieven te betrekken bij het Vughtse cultuurbeleid en dat de Helvoirtse culturele eigenheid en kwaliteit daarbij wordt geborgd.

Lastendruk

Wij lezen in het ontwerp dat de totale woonlasten voor een gezin in 2018 in Haaren gemiddeld 868 euro bedragen en in Vught 941 euro. Dat is een aanzienlijk verschil, dat wellicht in 2019 nog groter is,

zeker voor afzonderlijke inwoners. De Helvoirters willen direct na de herindeling niet worden geconfronteerd met een forse woonlastenverhoging. Wij vragen u daarmee rekening te houden.

Grenzen

Wij stellen met tevredenheid vast dat het ontwerp het raadsbesluit van Haaren van 5 juli 2018 overneemt dat geen grondgebied van Helvoirt naar Heusden gaat. De inwoners hebben zich herhaaldelijk uitgesproken dat het Helvoirtse deel van de Loonse en Drunense Duinen – historisch toponiem: "Helvoirtse Heide" – bij Helvoirt hoort. Wij willen de toekomstige gemeente ervoor waarschuwen dat een mogelijk later streven van Heusden naar grenscorrectie hier op veel verzet zal stuiten. De diverse grensaanpassingen op perceelsniveau zijn zaken tussen de gemeenten en afzonderlijke grondeigenaren; Plein Helvoirt is daar geen partij bij. Dat geldt ook voor de toekomst van Landgoed de Beukenhorst: dat is een zaak tussen Vught, Esch en Boxtel en raakt dorp Helvoirt niet.

Inspraak

Het ontwerp schenkt geen aandacht aan de overgangperiode tussen het aannemen van dit ontwerp en de datum van herindeling. De wet schrijft alleen voor dat er dan preventief financieel toezicht is door de provincie. Wij pleiten ervoor dat Vught op transparante wijze inspraak krijgt bij besluiten over Helvoirt die gevolgen hebben na 2020, ook niet-financieel. Dat betekent dat het gemeentebestuur van Vught met Haaren meepraat over bijvoorbeeld bestemmingsplannen, infrastructurele aanpassingen, cultuurbeleid, woningbouwbeleid, duurzaamheidsbeleid, bedrijfsbeleid, natuurbeleid, etc. En dat de inwoners vernemen wat de standpunten zijn. Omgekeerd roepen wij Vught op om goed te luisteren naar de visies vanuit Helvoirt over plannen die ons dorp raken.

Het is zaak dat het Vughtse gemeentebestuur vrijuit met Helvoirtse organisaties en verenigingen contacten kan aanknopen en dat het Haarensse gemeentebestuur dat stimuleert en zo nodig faciliteert. Er moet immers ook toegewerkt worden naar succesvolle gemeenteraadverkiezingen in november 2020. Daarom zal er in 2019 en 2020 volop uitwisseling van politieke gedachten tussen Vught en Helvoirt mogelijk moeten zijn. Wij vragen u om het Vughtse geluid tot 2021 nadrukkelijker te laten doorklinken in Helvoirt en omgekeerd.

Hoogachtend,
Namens de Stichting Plein Helvoirt,

Jan van Balkom,
voorzitter

Sander Wieringa,
secretaris